



С Т А Н О В И Щ Е

От: проф. д.ик.н. Росица Рангелова Павлова,
Институт за икономически изследвания при БАН, секция „Международна икономика“,
Научни специалности: д.ик.н. – научна специалност „Статистика и демография“, проф.
- научна специалност “Световно стопанство и МИО”

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен
„доктор“ по научна специалност в УНСС.

Автор на дисертационния труд: Георги Михайлов Кожухаров
Тема на дисертационния труд: „Управление на рисковете в маркетинга на фирмата
в условията на интернационализация“

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури
по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 279/06.02.2020 на Ректора на
УНСС.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал по докторска програма към *катедра „МИО и бизнес“*, *факултет „Международна икономика и политика“* на УНСС по професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност „Световно стопанство и МИО (Международен мениджмънт“, съгласно Заповед на Ректора на УНСС № 992/09.05.2016 г. Обучението е осъществено в заочна форма през периода 13.04.2016 до 13.04. 2019 г.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд се състои общо от 241 стр. и се състои от увод, три глави, заключение, списък на използвана литература, 21 таблици, 28 фигури и 10 приложения. В използваната литература са включени 118 източника, от които 25 са на български език и 93 - на английски език, което показва голяма осведоменост на докторанта по въпросите в нашата и международната литература. Дисертационният труд е добре оформен.

Несъмнена е актуалността на темата на дисертационния труд. Тя произтича от факта, че при съвременните бизнес условия международните пазари стават все по-интегрирани. При тези промени се създават рискове пред съвременните фирми и успехът им на международните пазари изисква нови и адекватни управленски умения. Правилно са определени обектът и предметът на изследването, правилно е описана методологията на изследването, ограничените условия в него. Същото мога да кажа

и за поставената цел и приетата основна теза с тази забележка, че в тях дотолкова се говори за система за управление на маркетинговия риск в условията на интернационализация, та застава въпросът дали това понятие да не беше изведено в заглавието на труда.

Трите глави на дисертационния труд са последователно и логически свързани помежду си с цел доказване на изследователската теза. Това е добре отразено във фигурата на стр. 6 – анализ на предишни изследвания, извеждане на маркетингови рискове в условията на интернационализация, емпирично изследване и изграждане на система от дейности за управление на рисковете на фирмата в маркетинга в условията на интернационализация. Малките ми бележки тук са, че не е прието в увод – на стр. 6 да се слагат таблици и фигури. Двете фигури обаче в увода са толкова ясни и подпомагащи възприемането на текста, та се питам дали пък да не се приеме наличието им там. Отбелязвам и пропуски в редактирането, доколкото на стр. 7 се казва, че „Изследването ще се състои...“ – то вече се е състояло.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Основен научен резултат в изследването е логичното и последователно изследване на поставената тема. Това е отразено в характера на трите глави. Първа глава има постановъчен характер. В нея е представен анализ на предишни изследвания по темата, с което се дава заявка за осведоменост и научно-обосновано начало на изследването. Въведени са основните понятия, свързани с темата за риска при маркетинга в условията на интернационализация с основните му характеристики.

Във втора глава е поставен въпросът за създаване на нова система за управление на маркетинговия риск в организацията в условията на интернационализация. Най-напред е описан алгоритъм на изследването за постигане на поставената основна цел – изграждане на система от дейности за управление на рисковете в маркетинга на организацията в условията на интернационализация. В останалата част са описани отделните стъпки от алгоритъма. В трета глава са дадени приложните аспекти на дисертационния труд и проведеното емпирично изследване на новосъздадената система за управление маркетинговия риск в организацията. За целта са използвани анкетни карти, интервюта и др. п., за да се проучат маркетинговите рискове в международни фирми и подходи при управлението им. Широк доказателствен материал представляват десетте приложения, дадени в края на дисертационния труд. На практика в тази глава се прави анализ и обобщение на получените данни от изследването чрез избрания инструментариум и проверка на издигнатите работни хипотези. Положително оценявам изводите в края на всяка глава, както и заключението, като засилващи концентрацията върху логиката и резултатите от изследването.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Приемам посочените от дисертанта 5 научни и научно-приложни приноси. Те са описани в последователността на проведеното изследване - критичен анализ на теоретико-методологическите аспекти на понятията риск и управлението му, маркетинг и интернационализация, изградена обща рамка на дисертационното

изследване, разработен авторски модел на маркетинговите рискове, проведено емпирично изследване, обосноваване на полезността и приложимостта на разработената система, като са изведени препоръки за нейното внедряване съобразно спецификата на конкретната фирма.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Дисертантът Георги Кожухаров е представил три самостоятелни публикации. Две от тях са доклади от участие в национална и международна конференция и една в Годишника на УНСС. Две от тях са на български една на английски език. Темите им са свързани с темата на дисертационния труд и отразяват части от него. Те са напълно достатъчни по обем и по съдържание и като количествени изисквания за провеждане на настоящата защита.

Малката ми забележка е при описание на публикациите следва да се посочват страниците.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът е в обем на 62 страници (малко по-дълго от приетите стандарти) и е направен според изискванията, като описва същността на направеното изследване и отразява основните резултати, постигнати в дисертационния труд.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Дисертационният труд представлява логично и последователно оригинално изследване по актуален въпрос. Нямам съществени критични бележки. Прави ми впечатление малко повече описателният характер на изложението, но то като че ли го прави по-ясно и аргументирано. Препоръката ми към дисертанта е да продължи изследванията си по темата, защото тя е важна и перспективна за бизнеса в България и той вече е натрупал познания по темата и доказва, че може да ги използва.

8. Заключение

Дисертантът Георги Михайлов Кожухаров притежава добри теоретични знания и умения за анализ, като показва качества за самостоятелно провеждане на научно изследване. Дисертационният труд съдържа научно-приложни и приложни резултати, които представляват принос в науката.

Давам своята положителна оценка за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ на Георги Михайлов Кожухаров по професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност „Световно стопанство и МИО (Международен мениджмънт“ в УНСС.

17 юни 2020 г.

Подпис:

София